

[Steen Folke]

lande. At disse lande har set en økonomisk og politisk interesse i at støtte det regime, der sidder ved magten, er der ingen tvivl om.

Jeg vil også vove den påstand, at præsident Rahman næppe var forblevet ved magten – han kom jo til magten ved et kup – hvis ikke det havde været for denne massive vestlige bistand. Også den danske bistand er altså med til at holde et styre ved magten, der først og fremmest meler sin egen – og det vil sige overklassens – kage.

Udenrigsministeren hævder, at det faktisk er den brede befolknings tarv, der ligger ham på sinde, og siger:

»Det må derfor fortsat være bistandens nyttevirkning for u-landene og deres brede befolkning, der er afgørende for, om en indsats fortsættes eller indstilles.«

Hvis udenrigsministeren tog sin egen målestok alvorligt, måtte der ske en radikal omlægning af den danske u-landshjælp. Det gælder ikke blot en række projekter, der måtte afvikles, fordi de især gavner de i forvejen bedst stillede. Det gælder i høj grad de 25 pct. af den danske u-landshjælp, der har form af statslån, bundet til indkøb af mere eller mindre avanceret udstyr i Danmark. Også disse leverancer er som regel til gavn for overklassen foruden, selvfølgelig, de danske firmaer, der profiterer af dem.

Men hertil kommer, at man i bestræbelserne på at undersøge, hvad der gavner den brede befolkning, også må vurdere, om bistanden er med til at holde et regime ved magten, som faktisk undertrykker den brede befolkning. Selv om den danske bistand i et sådant land skulle nå ud til den del af befolkningen, der har størst behov herfor – og det er der sandt for dyden ikke mange eksempler på – så må bistanden vurderes i dens politiske sammenhæng. Hvis bistanden er med til at understøtte et undertrykkende regime, bør den hellere kanaliseres til et andet land. Det er jo et hovedprincip for den officielle danske bistand, at den gives efter aftale fra regering til regering, så man kan ikke krybe uden om denne problemstilling. Jeg er også overbevist om, at den danske regering ikke kunne drømme om at give bistand via f.eks. det sydafrikanske apartheidregime, selv om denne bistand skulle blive kanaliseret ud til nogle af de sorte, som kunne have god brug for den. Regeringen vil gerne foregive, at u-landshjælp er noget upo-

litisk noget, men rent faktisk bliver der taget politiske hensyn ved u-landshjælpens tilrettelæggelse – foruden økonomiske hensyn til dansk erhvervslivs interesser.

Hvis dansk u-landshjælp skal leve op til sin officielle målsætning om at bidrage til social fremgang og politisk uafhængighed og – med udenrigsministerens ord – nyttevirkning for den brede befolkning, må u-landshjælpen lægges radikalt om. Først og fremmest må der satses på nogle hovedmodtagerlande, hvor der er rimelig udsigt til, at hjælpen faktisk bliver til nytte for den brede befolkning. Jeg tænker på lande som Zimbabwe, Angola, Mozambique, Vietnam, Cuba, Nicaragua. Ikke lande, som efter min eller mit partis opfattelse er socialistiske, heller ikke lande, hvis udviklingsstrategier er hævet over kritik, men lande med et progressivt styre, der faktisk arbejder for at varetage den brede befolknings interesser. Jeg er i og for sig enig med ministeren i, at det må være modtagerlandene selv, der må prioritere udnyttelsen af bistanden. Men så er landevalget også fuldstændig afgørende.

I øvrigt vil jeg godt nævne, at VS, som det er fremført mange gange, mener, at den mest perspektivrige form for u-landshjælp er den, der gives til befrielsesbevægelser, der kæmper for de undertrykte sag. Her kommer man med garanti ud til de rigtige. Men det er jo kun nogle smuler, der kastes af under den officielle u-landshjælp til dette formål, omkring 1 pct. af den samlede u-landshjælp. Dette beløb burde mangedobles. Det har VS foreslået ved flere lejligheder, men er desværre blevet nedstemt, bl.a. af regeringen og socialdemokratiet.

Til gengæld er vi modstandere af de statslån, der altså udfylder ca. 25 pct. af den samlede bistandsramme, og som jo som hovedregel er bundet til indkøb af dansk kapitaludstyr. Erhvervslivet og ikke mindst Industrirådet presser hårdt på for at bevare og helst udbygge denne andel, og det kan man godt forstå set ud fra deres interesser, men det er en dårlig form for u-landshjælp. Det er reelt camoufleret erhvervsstøtte. Jeg mener nok, man kan finde eksempler herfra, som hører til blandt det, som hr. Ellemann-Jensen omtalte. Han sagde, at der havde endnu ikke været den helt store skandale på dette område. Jeg ved ikke rigtig, hvad han mener om Atlasprojektet i Sudan. Jeg mener i hvert